

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 154-95/98-11094
Signatura: bo5os201

Inspektorát č 15 - Zlín
Okresní pracoviště Vsetín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Zvláštní a praktická škola Otrokovice

Komenského 579 A, 762 02 Otrokovice

IZO: 102319651

Ředitel školy / zařízení: Mgr. Vladimír Kadlec

Zřizovatel: Školský úřad Zlín

Příslušný školský úřad: ŠÚ Zlín

Termín inspekce: 2., 6. a 7. říjen 1998

Inspektor: Mgr. Jarmila Jajtnerová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):

Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Školní řád, vnitřní řád, rozvrh hodin, třídní knihy, přehled výchovné práce v ŠD, výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98, dokumentace výchovného poradenství, fotodokumentace školy, žákovské knížky a deníčky, sešity žáků

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Škola sídlí v nové přístavbě u základní školy, realizované na začátku devadesátých let.

Kromě kmenových tříd pro žáky zvláštní školy, tříd pomocné školy a praktické školy jsou v budově také specializované učebny pro výtvarnou výchovu a hudební výchovu. Posledně jmenovaná učebna slouží zároveň jako pobytový prostor pro školní družinu a využívána je také ke společným shromážděním žáků a rodičů. Vždy pro dvě třídy je společný malý učitelský kabinet. V patře s třídami jsou situovány také prostory pro administrativně řídicí centrum školy a učitelská sborovna.

V přízemí budovy jsou žákovské šatny, jídelna s výdejnou stravou, dvě školní dílny se strojovnou, dvě učebny pro domácí práce a malá tělocvična. Tu využívají především třídy s mladšími žáky, pro vyšší ročníky pronajímá škola tělocvičny ve dvou budovách základní školy. Vlastní hřiště škola nemá, využívá přilehlého hřiště ZŠ.

Malá školní zahrada slouží jednak pro výuku pěstitelských prací, jednak pro relaxační a rekreační pobyt žáků.

Všechna pracoviště školy mají dostatečnou prostorovou kapacitu a funkční vybavení školním úložným a pracovním nábytkem.

Pro výuku má škola dostatek učebnic a odpovídající množství základních učebních pomůcek především moderního typu. Zastaralé a nefunkční pomůcky jsou vyřazovány. Velmi dobře je škola vybavena audiovizuální technikou. Výpočetní technika slouží zatím pouze k vedení administrativy školy.

Na velmi dobré úrovni jsou zařízeny obě školní dílny a učebny pro domácí práce. Také sklad nářadí pro pěstitelské práce má dobré vybavení.

Učitelům a žákům slouží učitelská a žakovská knihovna, které jsou podle finančních možností školy doplňovány novými publikacemi..

Všechny prostory školy a všechny pomůcky slouží vhodně jak žákům ZvŠ a tříd PŠ, tak žákům praktické školy. Ti se ovšem pohybují i v jiných prostředích, která jsou v rámci praxe pro ně smluvně zajištěna (zahradnictví, ovocná školka, nemocnice, hřebčín).

Materiálně technické podmínky zvláštní i praktické školy lze hodnotit jako nadprůměrné.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Pracovní prostředí ve škole je z hlediska psychohygieny velmi příjemné. V učebnách i odborných dílnách a pracovnách je dostatek prostoru pro variabilní sestavení pracovních míst žáků i pro drobné relaxační aktivity. Pracovní místa žáků jsou zčásti vybavena novým nábytkem, zčásti starším standardním. Integrovaný zrakově postižený žák má speciální pracovní stůl.

V učebnách jsou velmi dobré světelné podmínky a příjemná tepelná pohoda. Učebny i chodby jsou velmi pěkné a také účelně dotvořeny vystavenými demonstračními pomůckami a výrobky žáků. Všude je dbáno na čistotu a pořádek. Uložené pomůcky a pracovní materiál je v kabinetech a skladech vzorně roztříděn a označen. Školní zahrada je upravena a postupně doplňována okrasnou zelení a drobnými architektonickými prvky.. Je také zařízena pro relaxaci žáků (stůl pro stolní tenis, ohniště).

Režim vyučovacího dne i rozvrh hodin jsou v souladu s psychohygienickými a didaktickými zásadami. Pitný režim škola systémově nezabezpečuje, žáci si tekutiny přinášejí z domova.

Psychohygienické podmínky výchovně vzdělávacího procesu lze hodnotit jako nadprůměrné.

3. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

V rámci inspekční činnosti byly provedeny kontrolní hospitace v hodinách českého jazyka, matematiky a pracovního vyučování ve třídách zvláštní školy, v hodině hudební výchovy ve třídě pomocné školy a v hodinách přípravy pokrmů ve třídě praktické školy.

Český jazyk

Jedna hodina českého jazyka byla dělena na výuku psaní v první části a hudební výchovu v druhé části vyučovacího prostoru. Druhá hodina českého jazyka byla věnována literární výchově.

V hodině českého jazyka - psaní probíhalo vyučování převážně frontálním způsobem, bez diferenciací úkolů vzhledem ke schopnostem žáků. Učivo nebylo vhodně motivováno, žáci pracovali jen na základě pokynů vyučující. Vyučovací hodina postrádala relaxační chvílky a uvolňovací cvičení. Jen v omezené míře bylo využíváno pozitivní motivace žáků pochvalami a povzbuzením. Část vyučovací jednotky, věnovaná hudební výchově, byla velmi krátká. Vyučující nepoužila žádný hudební nástroj.

Vyučovací hodina literární výchovy byla promyšleně připravena. Vyučující ji vhodně zaměřila na získání zájmu žáků o vlastní četbu, na emocionální prožitek a na rozvíjení vyjadřování žáků o mravních aspektech obsahu čteného textu. Zaměření vyučovací hodiny bylo podpořeno připravenými pomůckami a literárními publikacemi. Žáky upoutal výrazný umělecký přednes vyučující. Při rozpravě byli žáci stále podněcováni k přemýšlení a vyjadřování vlastních myšlenek. Samostatná práce byla zahájena po jasném vysvětlení. Zadaný úkol byl pro větší část žáků dosti obtížný. V této fázi vyučovací hodiny byla postrádána vhodná diferenciací zadané práce. Během vyučovací jednotky nebyl žákům poskytnut časový prostor pro relaxaci a změnu polohy těla.

Vyučovací hodiny českého jazyka byly v uvedeném pořadí hodnoceny jako podprůměrná a spíše nadprůměrná.

Hudební výchova

Vyučovací hodina hudební výchovy byla zaměřena především na rozvoj pěveckých dovedností, na zvládnutí rytmu písní a na jejich text. Vyučující nepoužila hudební nástroj, hudební návyky žáků byly vytvářeny a podporovány pouze vzorovým zpěvem učitelky. Postrádána byla základní dechová, rytmická a melodická cvičení. Vhodně byly zařazeny hudebně pohybové aktivity žáků. Žáci byli pozitivně motivováni pochvalou a povzbuzování k sólovému zpěvu dle vlastního výběru písní. Paměť žáků byla podporována vzorně připraveným zápisem na tabuli a textem v sešitech. Při využití mezipředmětových vztahů byly rozvíjeny i rozumové schopnosti žáků.

Vyučovací hodina hudební výchovy byla hodnocena jako průměrná.

Matematika

Matematika byla vyučována v oddělení dvou ročníků. Učivo bylo podle ročníků diferencováno, v závěru hodiny byly některé početní aktivity prováděny společně. Vyučující užívala správné metodické postupy a přesnou matematickou terminologii. Téma vyučovací hodiny bylo podpořeno vzorným zápisem na tabuli. Činnosti žáků byly vhodně střídány, žáci měli možnost pohybu po třídě. Postrádány byly názorné pomůcky pro některé slabší a pomalejší žáky.

Vyučovací hodina matematiky byla hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Pracovní vyučování

Pro vyučovací hodiny pracovního vyučování bylo připraveno dostatek materiálu i pomůcek. Žáci pracovali podle pokynů vyučujících samostatně za průběžné kontroly a hodnocení učitele. Zhotovované výrobky v technických i domácích pracích jsou funkční a využitelné v praktickém životě a v dalších školních aktivitách. Žáci proto byli dobře motivováni a pracovali na svých výrobcích usilovně a se zájmem. Vyučující dbali na dodržování správných pracovních návyků a postupů. Učitelé i žáci byli převlečeni v pracovním nebo pracovním sportovním oděvu.

Hodiny pracovního vyučování byly hodnoceny jako nadprůměrné.

Příprava pokrmů

Výchovně vzdělávací proces byl zaměřen na přípravu pokrmů a domácí práce v rodině. Navazoval na samostatný nákup potravin. Vlastní činnosti byly diferencovány podle různých nutných úkonů při vaření a podle schopností jednotlivých žáků. Na základě potřeby školy byly vhodně zařazeny i činnosti jiného charakteru (praní utěrek). Vyučovací jednotka byla ukončena společným stolováním. Dbáno bylo na správné pracovní a hygienické návyky a na kulturu stolování. Po celou dobu vládla v učebnách příjemná neformální pracovní atmosféra.

Vyučovací hodiny byly hodnoceny jako nadprůměrné.

4. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Školní řád promyšleně posiluje u žáků mravní hodnoty a směřuje je pozitivními formulacemi k dodržování pravidel mezilidských vztahů, ke kultivovanému a zdvořilému chování a jednání. Součástí řádu je vlastní systém hodnocení žáků formou pochval, odměn a kázeňských opatření. V praxi jsou tato ustanovení důsledně dodržována. V souladu s demokratizací školního prostředí jsou stanovovány žakovské služby, které podle potřeb školy pomáhají dozorujícím učitelům. Vedení školy uvažuje i o možnosti ustavení žakovské samosprávy.

Při kontrolních hospitacích vládlo ve třídách příznivé psychosociální klima a akceptovaný pozitivně motivující řád. Vztahy učitel - žák byly ve sledovaných vyučovacích hodinách pozitivní a kladně ovlivňovaly výsledky učení. Chování žáků k sobě navzájem bylo přátelské, inklinující k vzájemné podpoře a pomoci, bez prvků agrese.

Z hlediska podmínek a výsledků formativního působení na žáky se škola jeví jako nadprůměrná.

5. Hodnocení výchovného poradenství

Učitelka pověřená výchovným poradenstvím neabsolvovala specializační studium pro tuto funkci. V této problematice má však delší praxi. Její pracovní náplň představuje jednak kariérové poradenství, jednak sledování, dokumentování a řešení výchovných problémů některých žáků. Na pravidelných schůzkách širšího vedení školy (Ř, ZŘ, VP) informuje o některých negativních situacích a projevech, navrhuje jejich řešení před projednáním s třídními učiteli nebo před zasedáním pedagogické rady.

Individuální poradenská služba žákům a rodičům je poskytována jak výchovným poradcem, tak třídními učiteli podle individuálních požadavků a po předběžné domluvě.

Pro výchovné poradenství je zpracován celoroční plán práce. O problémových jevech je vedena přehledná agenda k jednotlivým žákům. Zdokumentována jsou také pravidelná jednání širšího vedení školy.

Výchovná poradkyně se účastní vzdělávacích akcí, které pořádá PPP, iniciativně si doplňuje vzdělání v dalších odborných kurzech. Spolupracuje rovněž se SPC, oddělením péče o dítě, policií, soudy, odbornými učiteli. Za spolupráce s pracovníky učilišť spoluorganizuje exkurze žáků v těchto zařízeních.

Výchovné poradenství lze hodnotit jako nadprůměrné.

6. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Podle zaměření a zájmů jednotlivých vyučujících vytváří škola širokou nabídku zájmové činnosti žáků v oblasti kultury, sportu a doplnění jazykových a čtenářských dovedností. Tradičně se škola zapojuje úspěšně do různých okresních, oblastních, národních i mezinárodních soutěží, přehlídek a výstav. Styk s živou kulturou je zabezpečen návštěvami koncertů, výstav a divadelních představení. Vlastními kulturními vystoupeními (pěvecký kroužek) obohacuje škola vlastní žáky a rodiče i kulturní život města a okresu.

Další aktivity, které ovlivňují výchovně vzdělávací činnost lze hodnotit jako vynikající.

7. Hodnocení činnosti školských zařízení

Součástí školy je jedno oddělení školní družiny. Družina dotváří nabídku volnočasových aktivit podle zaměření jednotlivých pracovníků, které se na činnosti ŠD podílejí. Žáci mají dostatek prostoru i pro relaxaci, volné činnosti a hry.

Pro školní družinu je kmenově využívána speciální učebna pro hudební výchovu, kde jsou uloženy pomůcky a hračky. Podle potřeby jsou pro činnost ŠD využívány všechny prostory školy, zahrada a blízká sportoviště.

Činnost školní družiny lze hodnotit jako nadprůměrnou.

ZÁVĚRY

Pozitiva

- velmi dobré materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti a snaha o jejich stálé zlepšování
- promyšlený systém uložení všech skladovaných učebních pomůcek, materiálu a náradí
- estetická úprava v budově i jejím okolí
- široká nabídka aktivit volného času
- cílená snaha o zapojení žáků do života města a společnosti

Negativa

- malé využití relaxačních chviliek a drobných pohybových aktivit v některých sledovaných vyučovacích hodinách
- menší využití učebních pomůcek a hudebních nástrojů v některých sledovaných vyučovacích hodinách
- převažující frontální výuka ve sledovaných předmětech naukového charakteru, malá diferenciacie učiva vzhledem k individuálním schopnostem žáků

Ve Vsetíně

dne 12. října 1998

razítko

Podpis inspektora:

.....Mgr. Jarmila Jajtnerová, v. r.

.....

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne 12. října 1998
.....

razítko

Podpis ředitele(ky) školy Mgr. Vladimír Kadlec, v. r.
.....

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Školský úřad Zlín	12. října 1998	95/98
Školský úřad: Zlín	12. října 1998	95/98
Rada školy: není zřízena		